

RIŻORSA 6

Deskrizzjoni: Silta minn ittra bid-data tas-26 ta' Dicembru 1863 mingħand Jozef Kostlan, li kien qed jgħix f'Iowa fl-Istati Uniti, fejn jiddeskrivi l-vjaġġ tiegħu lil qrabatu fil-Bohemja (illum fir-Repubblika Ċeka)

Fuq il-vapur tagħna kien hemm aktar minn erba' mitt ruħ. L-għada beda jxengilna b'mod tant spjaċevoli li ma stajniex norqdu, u ftit aktar minn nofsna ħassewhom qed jifgaw jew kienu qed jirremettu. L-ekwipaġġ, jew il-baħħara, kienu qed isammru jew jorbtu l-bagolli mal-arbli biex ma jhalluhomx jinqalbu. Imbagħad indunajna li kienu qed jistennewna żminijiet ferm agħar, iżda niżzu ħajr 'l Alla, il-vjaġġ mar sew. Però dejjem kien hemm xi jum jew ieħor meta kien imqalleb, u mbagħad jerga' jikkalma. Dan kollu dam ġimagħtejn u nofs, u mbagħad inzertajna temp tajjed sal-aħħar tal-vjaġġ. L-istonku u l-korporatura batuti tiegħi ħabbtuni għal tliet ġimgħat u nofs, tant li ma stajtx niekol, u malli ngħolli rasi kienet tibda ddu bija, u l-istonku tiegħi kien imqalla', però mbagħad drajt u ergajt bdejt intiehem l-ikel tajjed. Anke Francek kien f'qagħda ħażina, għalkemm mhux daqshekk għat-tul. Anna u Krystýna wkoll kienu qegħdin ħazin għal xi erbat ijiem, imma tal-anqas ma kinux qed jirremettu jew morda wisq. Jozífek u Aniċka kienu qed jirremettu l-ħin kollu. Hekk tkun is-sitwazzjoni fuq vapur: biża' u ntiena, għatx u guħ.

Sors: [Ċentru ta' Riċerka dwar l-Istorja tal-Immigrazzjoni, Università ta' Minnesota](#)

Deskrizzjoni: Silta minn ittra bid-data tal-24 ta' April 1891 mingħand Marcianna Dwiatkowska, li kienet qed tgħix f'Philadelphia fl-Istati Uniti, lil bintha fil-Polonja bl-istruzzjonijiet dwar kif tista' tivvjaġġa lejn l-Istati Uniti

Għażiża binti, meta tkun qed tivvjaġġa, tixtrix għarak għal miegħek; ixtri biss xi platti, borma żgħira u tazza żgħira. Meta tasal f'Ħamburg, l-aġenti se jkunu jriduk ittihom ammont kbir ta' flus. Anki jekk ikollok, ittihom xejn; għid biss li l-biljetti tiegħek diġà tħallsu minn qabel, "ħallset ommi". Jekk assolutament ma jkunux iridu jċedu, tħallasx aktar minn 2 marki. Mill-bqija, tgħid lil ħadd xi jkollok fuqek. Ħu miegħek ħwejġek kollha, saħansitra x-xalla tiegħek ta' kuljum, issibha utli fuq il-baħar. B'hekk ma tkunx qed therri l-ġdida għax se jkollok bżonnha hawnhekk fl-Amerka, proprju bħall-Polonja. Issa, għażiża binti, jekk tkun biġħt is-sodda tar-rix u mhux l-imħaded, ġib l-imħaded miegħek... ixtri par żraben bil-buttni, jekk għandek oħrajn tajbin, mela toqgħod tixtri xejn. Tinkwetax dwar flus għaliex bgħattlek xi ħaġa Karpinska minn fejn trid tiġbor il-biljett tal-vapur, dan qiegħed f'Golub; se nibgħatlek 24 marka u jkollok biżżejjed. Issa, għażiża bint, trid tibda l-vjaġġ tiegħek u tafda ruħek f'idejn Alla, hejji lilek innifsek bi qrara għax il-vjaġġ hu wieħed li jkexkxek. Se jkollok tivvjaġġa diversi eluf ta' mili bil-baħar, però m'għandek għalfejn tibza' minn xejn; zomm dejjem lil Alla f'qalbek u jkun Hu li jwasslek s'għandi bla periklu. Insellimlek, ommok.

Sors: [Johnstown Area Heritage Association](#)

DAR L-ISTORJA EWROPEA

Deskrizzjoni: Silta minn ittra bid-data tal-10 ta' Frar 1891 mingħand Julian Kszeszowski lil ħabib fil-Polonja fejn jiddeskrivi x-xogħol fl-Istati Uniti

Hawnhekk jagħzlu lill-ħaddiema bl-istess mod kif jagħzlu l-bhejjem fis-suq f'art twelidna, jew kif jagħmlu għall-armata – dejjem sakemm ikunu b'saħħithom u jifilhu; hekk jittrattawhom lin-nies. Izda huwa minnu li jekk xi ħadd ikun b'saħħtu, żagħżuġh, jiflaħ u bżuli, jista' jaqla' 100 rublu fix-xahar; izda jrid ikun jaf ukoll jitkellem bl-Amerikan. Hawnhekk bniedem jista' jaqla' rublu ħafna aktar malajr milli kieku jista' jaqla' nofs rublu f'sajf sħiħ hemmhekk [fil-Polonja]. U l-għan mhuwiex se jilfqu malajr, għax ma jkunx jaf il-lingwa, li hi xi ħaġa importanti għal kulħadd. Izda jekk ikollu x-xewqa u jaffordjaha, m'għandux jibza' jiġi. Però jrid ikun b'saħħtu u enerġiku, u jrid jgħix f'żona tajba, ikollu indirizz tajjeb u jkollu ħabib ħalli ma jispiċċax bħali... L-Amerika hija l-iktar pajjiż sinjur [fid-dinja], izda għidha qiegħed kollu fl-art; għalhekk ix-xogħol hu daqshekk diffiċli kullimkien [hawnhekk]... Madankollu kulħadd jista' jiġi mingħajr ebda eżitazzjoni u grosz jaqilgħu aktar malajr hawn milli hemm. Julian

Sors: [Johnstown Area Heritage Association](#)

Deskrizzjoni: Silta minn ittra bid-data tal-4 ta' April 1938 minn mara Finlandiża bl-isem ta' Saimi, li kienet qed tgħix f'Ohio, fl-Istati Uniti, lil oħtha fil-Finlandja

Għażiża oħt,

Min jaf kemm-il darba qbadt pinna u karta biex inwieġeb għall-ittra tiegħek, imma sempliċement ma stajtx. Ma kontx inkun nista' nara bid-dmugħ u allura ma kontx kapaċi nikteb. Il-mewt ta' ommna kienet sorpriża tant kbira għalija – għalkemm kienet waħda li kont qed nistenna: l-għażiża ommna issa qed tistrieħ fis-sliem. Kieku taf kemm kien hemm drabi li ħassejtni ħażin meta kont nisma' li anke fl-għabex ta' ħajjitha ma kienx jirnexxilha tistrieħ. Dejjem kellha taħdem, u baqgħet tifhem kolloxx sal-aħħar. Kemm kienu b'saħħithom. Għażiża oħt, kieku taf kemm nafulek li stajt tieħu ħsieb lil ommna l-għażiża sal-aħħar. Kemm hi ħaġa grandjuża u sabiħa! Irringrazzja lil oħti Mari u lil Selma wkoll. Ma tantx ġibt ruħi tajjeb, ftit ktibtilha lil ommna – però dan ma jfissirx li nsejtha. Izda naħseb li int okkupata ħafna bil-familja tiegħek. U ommna ma kinitx taf taqra – min jaf min kien se jaqralha l-ittri tiegħi! Nispera li ma kellhiex tifikiriet ħżiena tiegħi. Jekk hemm xi oġġett żgħir f'Peräköski magħmul minn ommna jew li kien tagħha, jekk jogħġbok tista' żżommuli, ħalli nkun nista' nieħdu b'tifkira tagħha? Jien ma tantx kont niflaħ dan l-aħħar; ġie t-tabib u qalli li għandi l-ulċeri. Iikka kiser sebgħu fil-post fejn jaqtgħu is-siġar. Is-saba' taċ-ċurkett fuq idu l-leminja tqacċatlu kompletament, qisu ġewża tal-arżnu. Inqabadlu bejn xi njam tqil. Issa se jkollu jibqa' 'l bogħod mix-xogħol għal tliet ġimgħat. Missierna kif inhu? Jekk jogħġbok għaddilu x-xewqat sbieħ tagħna, u għidlu li nittamaw li jzomm il-fidi tiegħu fi Kristu sal-aħħar nifs li jieħu. Se nsellimlek, għażiża oħti. Alla jzomm idejha fuqek.

Sors: [Università ta' Minnesota](#)

- X'inhuma s-suġġetti/il-preokkupazzjonijiet ewlenin ta' kull ittra kif deskritti mill-awturi?
- X'impresjonijiet jagħtu dawn l-ittri dwar il-ħajja bħala migrant lejn l-aħħar tas-seklu dsatax u l-bidu tas-seklu għoxrin?
- Tista' tidentifika xi similaritajiet u differenzi bejn l-esperjenzi ta' dawn il-migranti u ta' daww tal-lum?

